

руските военни кръгове, които могат да включат възможно рационално в предстоящата кампания натрупания заряд от енергия и опит на това движение. Въпросът е къде и по какъв начин всеки може да е полезен, как да намери най-точната си реализация в екстремността на настоящия исторически момент.

По отношение на лидерите в освободителните ни борби, сред които първо място сега заема П.Хитов, изискванията са далеч по-отговорни - те трябва да поемат нови функции, да се "вместят" в новите траектории на политическото пространство на балканския фронт. Съгласно предварителните проучвания известният български войвода е сред фигурите, на които се възлагат едни от най-важните задачи: специално съдействие при събирането на военнотактическа информация, задължителна в предстоящата военна кампания. Разбираемо е, че тук няма да се разглеждат въпроси, свързани с неговата дейност изобщо през цялата война (1877- 1878 г.) - като цяло проблемът около създаването и ръководството на доброволческите чети е отдавна обект на отделни изследвания.² Някои неизползвани досега сведения от този период ни дават достатъчно основания да се спрем на определени аспекти, свързани преди всичко със задачи от разузнавателен характер, изпълнявани от доброволческата чета и ядра, чиито войвода е П.Хитов. Част от тези сведения откриваме в БИА - Фонд Пенсионни дела, в лични документи на войводата /предоставени ни любезно от колегите в РИМ - Русе/; особено интересни детайли по темата се съдържат и в новопубликуваните "Фамилиарни забележки и спомени" на Хитов.³

Без претенции проблемът около разузнавателните инициативи и фактите, свързани с П.Хитов като четоводец да бъде изчерпан изцяло, намираме за по-прецизно този проблем да се хронологизира /условно казано/ в два етапа: първи етап-съотносим с предварителните планове на Главния щаб на Дунавската армия; създаването още на румънска територия на малка чета и определянето на нейните задачи до края на юли 1877 г. Несъмнено този период е свързан с една значителна по обем проучвателска работа за участниците в нея и най-вече за войводата; за безусловното подчинение и оперативното ръководство от страна на целия разузнавателен отдел в щаба и по-конкретно от полк . Н.Д. Артамонов, от М.А.Хитрово и др. Вторият етап започва след официалните „Свидетелства“ - разрешения от страна на руския щаб за създаването на нови, значително по-големи и вече с по-широк диапазон на работа чети, на които П.Хитов е назначен за Главен войвода /юли 1877 г./

По отношение на споменатия първи етап вече бе подчертано, че той е пряко зависим от началната реализация на разузнавателните руски планове на Балканите. В своите "Фамилиарни забележки и спомени" Хитов няколкократно споменава, че още в Белград се среща с представителите на Московския и Санкт-Петербургския славянски комитет - княз А.А.Наришкин и П.А.Голенищев-Кутузов.⁴ Чрез Нарискин, българите Драган Цанков и Григор Начович се